Ն. 768 — 1887 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 12 ՀՈՒՄԱՍ ԷՐԹԻՍ — 1305 ՐԼՊԻ ԻԼ ԱԽՐ 9 — ԻՒԶԻՆՆՇԻ ԷՄԼՆ

40 ԲԱՐԱ

ՀԱՐՏԵՒ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ԲԱՐԱ

ԲՈԼՈՐԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՕՆԷ ԹԻՒՃԱՌԻՅԷ ՍԱՐԱՖԻՅԼ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԷ ԹԱՂԹԹԱ

ԱԳՈՆԷ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

	12 պլեթ	6 պլեթ	3 պլեթ
ՍԹԱՄՊՈԼ	200 ղրշ.	105 ղրշ.	55 ղրշ.
ԹԱՇԻՐԱ	240 »	125 »	

Մէջիտիկէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Լինի, 2նեի վէ 3ինչ՝ տարեկան ղրշ. 6
Միւնտիւ բահիթէ 11ի 10ը հատ. » 3
Մէվատը նաֆիսյա տարը պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունմագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ խառէ օլունմայագ տարը։

Խառէխանէսի, Սթամբօլտա Պապը Ալի մահալլէսինտէ Նումէրո 20 ձիվէլէկեան մամ պասարնտա տարը։ Քէաֆիֆէի մէվատա հաղորդուտա կաղէթանքն սահիպ վէ մէսուլը ՅՈՐԳԱՆ ՁԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օրունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՐ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Պուգրէչ կաղէթաբարքնէն պէյանրնա կէօրէ, Պուլկար զաղրէթանրնտան միրալայ Թրօչօֆ՝ բրէնս Ֆէրտինանտը՝ Ռուսիա հիւբիւմէթինէ մուգավէմէթինտէ Պէրլին վէ Վիէննա գապկնէթօլարը թարաֆրնտան պիր մէմուրիյէթը մախսուսէլի հարց օրտուղր հալտէ Վիէննայա միլէթէվճիլէն պիր գաչ կիւն ադամ Պուգրէչտէն միւրուբ լիմիզ տիր։

* *

Լօնտրա վէ Վիէննատան պաղը մէհաֆիլը խուսուսիյէ վարիտ օլան թէլէկրաֆլարտա, Ֆանիմարդա գրբարարքնէն իրինճի մախտումը բրնա Վարտէմարքն Պուլկարիսթան բրբէնլիկինէ թայինի մատտէսինին եէնիտէն մէվզուը պահա ու մէգալ օրտուղը պէյան օլունը յօր։

* *

Սօֆիատան իշար օլունտրղրնա կէօրէ, Պուլկարիսթան հարպիկ նազրը՝ 100,000 թիւֆէնք միպարտա՝ իչիւն Սօպրանիյէ մէճլիսինէն պիր թախսիսաթ թալէպ իսէճէք իմիշ։

Քէզալիք նազրը մումիլէյէ՝ օրտու իչիւն սրբարը օլան վէ կէլէճէք սէնէ հոկտեմբերինտէ թէպլիմ իսիլէճէք օլան 40,000 չիֆթ չիզվէ իլէ 33,000 ատէտ գաօթրն կէլէճէք մարտտա քեամիլէն իմալ օլունրպ թէպլիմ իսիլմէսինէ գարար վերմիշ տիր։

* *

Սօֆիատան իշար օլունտրղրնա կէօրէ, Սօպրանիյէ մէճլիսինին թաթիլինտէն սոնրա, մուհաֆազաբեար ֆրրգ ասրնա մէնուպ սլան խարիճիյէ նազրը Մ. Նաչէվիչ իլէ ասլիյէ նազրը Մ. Սթօյոֆ խարիճայա մէճպուլ իսիլէճէք բլէր իմիշ։ գիրա Սօպրանիյէ ազասընն էքսէրիսի՝ թէքմիլ ազասը բատիգալ ֆրգ ասրնա մէնուպ պիր գապկնէթօ թէչէքիւլինի ազրու իմմէքտէ իմիշլեր։

Սօպրանիյէ մէճլիսի՝ կէլէճէք սալը կիւնիւ թաթիլ իսէճէք իմիշ։

* *

Ալաֆր. դեկտ. 19 թարիխիյէ Սօֆիատան պէրվէճէնը աթի եազըմըշ տրը։

«Շու արարդ պուրա տէվաիրը հիւբիւմէթինտէ էն զիյատէ իշթիղալ օլունան մէսէլէ՝ Շարգի Ռումէլինին պիլճիրմէ դօրտնը թէէսիսինէ տարիր Պազը Ալիճէ իմմիխալ օլուանան գարար տրը։ Իչպու ապլոգանրն վէր ազրգ Շարգի Ռումէլինին Գարատէնիզ սահիլինէ տարի թէվէսսիւ իսէճէյի զանն օլունարագ բէք զիյատէ էնտիշէ օլրնմըշ իսէ տէ, մուսիսիէրէն էօյլէ պիր գարար օլմատրղրնա իմմինան հարը օլմուշ տրը։ Էվվէլճէ զանն ու թարմին օլուն արրղնա բարմէն հիւբիւմէթը Սէնիյէ՝ Սամանը կէօմրիւք մէմուրլարնա կէօմրիւք բէմի թէէտիրէ իմմէմիշ օլան էմմանանը Պուրկազա իսիալինի վէ եալոտ Պուրկազա իթիալինի զանն օլունարագ բէք զիյատէ էնտիշէ օլրնմըշ իսէ տէ, մուսիսիէրէն էօյլէ պիր գարար օլմատրղրնա իմմինան հարը օլմուշ տրը։ Էվվէլճէ զանն ու թարմին օլուն արրղնա բարմէն հիւբիւմէթը Սէնիյէ՝ Սամանը կէօմրիւք մէմուրլարնա կէօմրիւք բէմի թէէտիրէ իմմէմիշ օլան էմմանանը Պուրկազա իսիալինի վէ եալոտ Պուրկազա պիր հարպ սէֆինէսի իրսալ իմմէյէճէք տիր։

«Հալ պու քի Եամպօլուտան Պուրկազա գատար պիր շլմէնտրֆէր ինշասրնա Պապը Ալինին չէտրտէն մուխալիֆէթի իմմէյէ գարար վերմիշ օլարրը հավատիս քէսրը թէհգուգ իտիյօր։ Դալիպա Պապը Ալի՝ էօյլէ պիր խաթթրն ֆէնը հարպա մուվաֆրգ օլարրը պէյանա, ինշասրնա մուխալիֆէթի իմմէքտէ իմիշ։ Ֆիլհագրգա Եամպօլուտան Պուրկազա գատար պիր շլմէնտրֆէր խաթթրն՝ ֆէնը հարպ նօգթալ նազարրնա էհէմմիյէթի ինքեար օրնամագ։ Էօյլէ պիր խաթթ ինչա օրնտրղտա, Պալգանլարրն պէրիսինտէ պուլրնաճագ պիրՊուլկար ասքէր գրրը վէ եա սարը պիր օրտու Եստրնէ իլէ Տէրսաատէթ պէյինտէքի մուխապէրաթը գօլայճա գաթ, վէ Տէրսաատէթի աղրը թէհլիքէլէրէ իլգա իսէպիլրը։»

* *

Վիէննատան Թ՝ուգա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Սօֆիատա մուգիմ Աւսթրիա վէ Ալէմանիա բօլթիգա մէմուրլարը եագրնտա մէէ-զունէն մէմլէքէթլերինէ ազիմէթ իտէճէքլէր տիր։ Թէէմինէն բիվայէթ օլունտրղրնա կէօրէ, Ալէման վէ Աւսթրիա հիւբիւմէթլէրի՝ բրէնս Ֆէրտինանտը՝ Ռուսիա հիւբիւմէթինէ մուգավէմէթինտէ Պէրլին վէ Վիէննա գապկնէթօլարը թարաֆրնտան իրիճամ օլունտրղրնտան իրիճամ օլունտրղրնտան տարը հաղիրտէ էյլէճէ անլաշըլամըշ տրը։ Հաղիգաթը հալ պէր վէճճը աթի տիր։

Պապը Ալի իլէ Պարսն տը Հիրշ՝ ֆարզէր մէսէլէսինտէ, վէ պու ֆարզէրին մուխթէլիֆ սուրէթտէ վաղ ու թէէսիսինտէն նէչէթ իսէն պիր ֆարզ մէսէլէսինտէ իմիրլաֆ հասրլ իսէմէտիքլերինտէն, Պարսն տը Հիրշին մուվաֆագաթը իլէ Պանդ Օսմանի միտիրի Մ. Ֆօսթրը իլէ Դրրէտի ժէնէրալ Պանդասը միտիրի Մ. Թուպլին՝ եանլըշն հանկը թարաֆտա օլտուղրը թէպուլդէ վէ քէնտի էֆքէարլարրը կէրէք հիւբիւմէթը Սէնիյէյէ վէ կէրէք Պարսն տը Հիրշէ պէյան իմմէյէ մէմուր օլմուշլար տրը։

Հիւբիւմէթը Սէնիյէ իլէ Եունան տէվլէթի պէյինտէ միւնազիւնֆիհ օլան բօսթա մէսէլէսինին պէրմարաֆ իտիրմէսի ըզմանտա պաղը թէպլիղաթը իմիլաֆքեարանէ վուգու պուլմըշ, վէ Օսմանը Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի՝ իչին հիւնիւ հալլի հագգընտա թէչէպպիւսաթը լազրմէյէ իպլիթսար էյլէմիշ տիր։

Գարատաղ թահտիտր հուտուտ մէմուրլարը վէզաֆինին խիթամ պուլտուղը՝ Զէմբինեէ սէֆիրի ճէվատ բաչա թարաֆրնտան ուսմամ էլչիանը հարպկիտ ըրյասէթինէ արդ ու պէյան գլըմըշ օլմաղա, գօմոսիանը մէզբիւր ըրեսի էչքանը հարպկիտ միրալայլարրնտան Պէարի պէյին Պէշինճի (Ճամ) օրտուի հիւմայունա թահվիլը մէմուրիյէթի իճրա դըրընտրը, վէ մէզբիւր գօմիսիանա մէմուր

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ՎԷ ՏԻՒՎԷԼԸ ՍԷԼԱՍԷ

Ինկիլթէրա տէվլէթինին տախի, Ալէմանիա, Աւստրիա վէ Իթալիա տէվլէթլէրի իթթիֆագընա չու եա պու սուրէթլէ տէխալէթ իթտիյի թէհագգուգ իտիյոր· Նասըլ քի տիւնքի նուսխամըզտէ զիքր էյլէտիկ օլտուղըմըզ պիր թէլէկրաֆնամէ՝ Թայմզ կազէթասընըն տա պու էֆքեարտա պուլունտուղընը թաստիգ էյլէմիշ տիր·

Ֆիլիպէ հատիսէսինտէ ուճ կէօստէրմիշ օլան Պուլկարիստան մէսէլէսի, Եվրոբա տէվլէթլէրինին իքի գըսմա թագսիմ օլունմուշ օլմալարը մէսէլէսինի տէ պիրլիքտէ էնզարը ամմէյէ վազ էյլէմիշ, վէ աշգեար Եվրոբանըն պէրրագ պիր հալ քէսպ իթմիշ օլտուղը, պիր էյիճէ զահիրէ չըգմըշ իտի·

Պու պէրրագ հալի սէչէմէյէն բէք չոգ կէօզլէր պուլունմուշ իսէ տէ, պէրրագլըգ՝ թէմամէ իլէ պէրրագլըգ իտի· վէ արգա արգայա վագը օլան հալլէր տախի, Նասըլ քի լազըմ իսէ պու պէրրագլըղը գամ պէ գամ թաստիգ իթտիլէր·

Եվրոբա տէվլէթլէրինին թագսիմ օլան իքի գըսմլարընը թային էյլէմիշ իտիք·

Պիր գըսմը, Ռուսիա վէ Ֆրանսա, վէ տիկէր գըսմը տախի, Ինկիլթէրա, Աւստրիա, Ալէմանիա վէ Իթալիա տէվլէթլէրի իտիլէր· վէ էլան պու կիւն տախի ենէ էօյլէ գալմըշլար տըր, վէ տահա ուզուն միւտտէթ տախի էօյլէճէ գալաճագլարը իհթիմալի, կիթտիքճէ թագվիյէթ պուլույօր·

Պու հալտէ, պիզիմ էֆքեարը աճիզանէմիզճէ զաթէն Ինկիլթէրա տէվլէթի, Սուլհ իթթիֆագը նամը թահթընտա պուլունան Ալէմանիա, Աւստրիա վէ Իթալիա պիրլիյի տախիլինտէ պուլունուպ, եէնիտէն մէզգիւր իթթիֆագա տախիլ օլմասը սէօզլէրի, էսասէն եէնի պիր շէյ սայըլամազլար·

Էկէր Ռուսիայը թահրիք իտէն պիր մէսէլէ վար իտի իսէ, պու մէսէլէյի թա իպթիտատէն սուհուլա կէթիրէնին տէ Ինկիլթէրա տէվլէթի եախօտ Լօրտ Սալիզպէրի ճէնապլէրի օլտուղընա իգնա օլմայան գալմամըշ տըր·

Պիզ Ինկիլթէրա տէվլէթինին պու միւտախալէսի խուսուսէթի պիր չէյ օլտուղընը վագթինտէ պէլթաֆսիլ նագլ ու պէյան էյլէմիշ օլտուղըմըզտան, չիմտի թէքրարընա հաճէթ կէօրմէյիզ·

Վագըա Ինկիլթէրա տէվլէթինին միւտախալէսի օլմասը հալտէ, իչին նէ ըրնէկ քէսպ իտէճէյի խուզէրինէ տուշիւնմէյէնլէր վէ պէյլի տուշիւնէնլէր տէ պիր նէթիճէ չըգարամայաճագ օլանլար, Ինկիլթէրանըն պաշընա գըզըլըլըմաղըգ թասս պիր բագմաողլար· Ֆագատ պու ճիհէթ տախի թէմամի իլէ թաստիգ իտէր քի, Ինկիլթէրանըն հարէքէթինէ պէյէնէնլէր տէ պէյէնմէյէնլէր տէ պիլա խըթիլաֆ մէսէլէի հալլէտտէնին միւճիտի Ինկիլթէրա տէվլէթի օլտուղընա իգնա օլմուշ պուլունըյօրլար·

Ֆիլիպէ հատիսէսինի՝ Ռուսիանըն իսթէտիյի թարզըն աքսինէ չէվիրէնլէր՝ Ինկիլթէրա տէվլէթի եախօտ Լօրտ Սալիզպէրի ճէնապլէրի, եախօտ Պուլկարիստանտաքի եա Ռումանիատաքի Ինկիլիզ մէմուրլարը իտիլէր·

Պունլարըն հէր հանկիլարը տախի օլսա, նէթիճէ՝ թըպգը թըպգընա պիր տիր·

Էկէր Պուլկարիստանտաքի վէ Ռումանիատաքի Ինկիլիզ մէմուրլարը, վագթինտէ վուգու պուլան Ռուս էնթրիգաընըն ֆարգընա վարըպ, քէնտիլէրի տէ գարշըըգ պիր էնթրիգա մանօվրասը չէվիրտիլէր, վէ Ռուսիանըն այաղընը չէլմիլէր իսէ, Լօրտ Սալիզպէրինին եա էմրի եախօտ միւսաատէսի իլէ իչ կէօրմիւշ օլտուգլարընտան, իչ՝ Լօրտ Սալիզպէրինին իշի օլմուշ օլուր, վէ պալըամէնթօ վէ հալթա Լօրտ Սալիզպէրինին բօլիթիգաճա էն պէօյիւք խասըմի օլան մէշհուր Մ. Կլատսթօն պիլէ, քէնտի սուգուլլէրի իլէ Լօրտ Սալիզպէրինին էլ պիրլիգտան կէօրմիւշ օլտուղը իշի գապուլ իթտիքլէրինտէ, թէքմիլ հարէքէթ, մէմուրլարըն վէ Լօրտ Սալիզպէրինին իւզէրինտէն չըգըբ թէքմիլ Ինկիլթէրանըն հարէքէթի օլմուշ օլուր·

Շիւպհէսիզ պիր չէյտիր քի, Ինկիլթէրա տէվլէթի՝ պէօյլէ պիր միւհիմ իշէ էօն այագ օլտուղընտա, եախօտ տահա տօղրուսու Ռուսիանըն Պալգան չէպիհէճէզիրէսինտէքի էն պէօյիւք սիլահըը պիլէֆէ Ռուսիայա գարշը չէվիրտիյինտէ, էլպէթտէ իչ էն եագընտան միւնասէպէթի պուլունան Աւստրիանըն վէ անըն միւթթէֆիգի օլան Ալէմանիանըն տախի րէյլէրինի թահսիլ էյլէմիշ իտի· եախօտ էվվէլինտէն թահսիլը րէյլ մէյտան պուլամամըշ իտի իսէ, սօնրատան անլէրին հիւսնը րիզալարընը, վէ բէք իհթիմալտէն պուլունտուղը իւզրէ թէշէքքիւրլէրինի տէ ալըպ էյլէմիշ իտի·

Իթալիա տէվլէթինէ կէլինճէ, Ինկիլթէրանըն արզուն վէ նասիհաթը իւզէրինէ Աւստրիա վէ Ալէմանիա իլէ պիրլէշտիյի շիւպհէսիզ տիր·

Իմտի Պուլկարիստան մէսէլէսինի Ռուսիա աէյհինտէ մէյտանա չըգարան, Աւստրիայա՝ «Սէն գորգմա սէն արգանտա տուրույօրըմ» տէյէն, վէ Իթալիայը տախի Ռուսիա աէյհինտէ Ալէմանիա վէ Աւստրիա իլէ պիրլէշտիրէն, արըլ Ինկիլթէրա տէվլէթի քէնտիսի օլտուղը հալտէ, նա՞սըլ օլապիլիր քի, քէնտիսի Ալէմանիա, Աւստրիա, վէ Իթալիա իթթիֆագը խարիճինտէ գալըպ, տահա հէնուզ մէզգիւր իթթիֆագա տախիլ օլմազ [illegible] պուլունմուշ օլսուն·

Իչին հագիգաթը հալի չու տըր քի, Ինկիլթէրա տէվլէթի, թա իլք կիւնտէն, քէնտիսինի սէպէպիյէթ վէրտիյի Իւչլէր իթթիֆագընա պիր տէօրտիւնճի սըֆաթը իլէ տախիլ օլուպ, ֆագաթ քէնտի տէխալէթինէ տիկէրլէրի կիպի ըէսմի վէ ալէնի պիր ըէնկ վէրէմէզ իտի·

Պունըն տա պիրինճի սէպէպի չու տըր քի, Ինկիլթէրա էհալիսի, էվվէլճէ չու եա պու տէվլէթէ եախօտ տէվլէթլէրէ գարշը ալէնէն իթթիֆագա կիրիշմէք մէպտէսինէ պիլէ գարշը տըր·

Իքինճի սէպէպ տախի չու տըր քի, Ալէմանիանըն տախիլ պուլունտուղը իթթիֆագ Ֆրանսայա գարշը տախի պիր թէհտիտ օլաճաղընտան, Ինկիլթէրա տէվլէթի վէ էհալիսի, Ֆրանսա թարաֆընտան պիր թահրիքեար կէօրմէտիքճէ քէնտիլէրի տէ թէհտիտէ պուլունմագ իսթէմէզլէր իտի·

Ֆագաթ էկէր Պուլկարիստան մէսէլէսի, տէօնիւպ տօլաշըպ պիր հարպտա գարար գըլընաճագ իսէ, Պուլկարիստան մէսէլէսինին ասըլ միւճիտի վէ Աւստրիանըն թէշվիգ իտիճիսի վէ ճէսարէթ վէրիճիսի օլան Ինկիլթէրա տէվլէթինին, հինի իգթիզատէ Աւստրիա թարաֆընտա պուլունան հէյէթի իթթիֆագա տախիլ օլմամասը վէ Ռուսիայա գարշը հարպ իթմէմէսի, հա՞նկը ագլըն գապուլ իտէպիլէճէյի պիր մատտէ տիր· վէ ըէսմի իթթիֆագ օլսա տա օլմասա տա, էօյլէ պիր սըրատա Ինկիլթէրանըն քէնտի վազիֆէսինի իճրատան կէրի տուրմասը գապիլ օլապիլի՞ր մի·

Աւստրիա, Ալէմանիա, վէ Իթալիա տէվլէթլէրի տախի, վէ հաթթա Ռուսիա տէվլէթի տէ էվվէլ ու ախըր քեամիլէն վէ գաթիէն պիլմէզլէ՞ր մի իտի քի, Ինկիլթէրա տէվլէթի, քէնտի մուաւէնէթի էվվէլէսի վէ Աւստրիայը թէշվիգ իլէ մէսէլէ նէթիճէլէրի իլէ օլմասա պիլէ, պիլնէֆս քէնտի մէնաֆիի մուհաֆազասը իչիւն տախի, Ռուսիայա գարշը Աւստրիա իլէ, եախօտ Աւստրիա վէ Իթալիա իլէ, վէ եախօտ Աւստրիա, Իթալիա, վէ Ալէմանիա իլէ պիրլիքտէ, պէհէմէհալ հարպա տախիլ օլաճագ իտի· վէ էօյլէ պիր սըրատա, Ինկիլթէրա տէվլէթի խարիճիյէ պաշընտա Լօրտ Սալիզպէրի կիպի Ռուսիայա ղըտտ պիր զաթ տէյիլ քի, էկէր Մ. Կլատսթօն վէ հաթթա Մ. Ճօն Պրայթ քէնտիլէրի պիլէ պուլունմուշ օլսալար, օլսուն հէրէվէր Ինկիլթէրա էհալիսինին տէ հէյէճան ու խըրուշընա տայանամայուպ, իսթէր իսթէմէզ Ռուսիայա գարշը իլանը հարպ իթմէյէ, եախօտ պու գաւարը քէնտի վիճտանլարընա սըրմասըղընտա, իսթիֆա իտիպ չէքիլէրէք պիր պաշգա մագամը րիասէթէ կէչմէսինէ մէճպուր օլաճագլար տըր·

Իլ հասըլ, Աւստրիա թարաֆընտա պուլունան հէյէթի իթթիֆագիյէ պագը գալտըգճա, վէ պու իթթիֆագըն հարէքէթի Ռուսիա աէյհինտէ պուլունտուգճա, Ինկիլթէրա տէվլէթի, խըվահ էվվէլէ ըէսմէն մէզգիւր իթթիֆագա տախիլ պուլունմուշ օլսուն խըվահ օլմասըն, էսասէն տախիլ տիր·

Ֆագաթ էօյլէ օլտուղը հալտէ, նէ՞ իչին չու սըրատա ըէսմէն տախիլ պուլունմուշ օլմասը իլանընա միւնթազըր պուլունըյօր·

Պու սուալէ վէրիլէճէք ճէվապ տախի չու օլապիլէճէք տիր· եանի, Ռուսիա էհալիսինին Պանսլավիզմ վէ հարպէրէվէր ֆըրգալարը, չուրայա գաթլէթի պիր ալթըրմըշ օլտուգլարընտան, պունլարըն կէօզլէրինի էյլէնտիրմէք, եախօտ Աւստրիա-Մաճարիստան էհալիսինին ճէսարէթինի արթըրմագ իչիւն, Ռուսիա եախօտ հիճը իգթիզատէ Ռուսիա վէ Ֆրանսայա գարշը մէյտանա պուլունան հէյէթը իթթիֆագըն, Ինկիլթէրանըն տախալէթի իլէ տահա զիյատէ գուվվէթլէնմիշ օլտուղը կէօսթէրիլմէք խաթըրիյօր·

Շիմտիլիք, Ինկիլթէրանըն մուավէնէթի խալքըզ տէնիզտէն օլաճագ իմիշ·

Պունտան տախի չու աթիտէքի իքի նէթիճէլէր խաթըրլանաճ օլունուր·

1. Ալէմանիա, Աւստրիա վէ Իթալիա տէվլէթլէրի, գարա ճիհէթինտէն կէրէք Ռուսիայա գարշը վէ կէրէք հէմ Ռուսիայա վէ հէմ տէ Ֆրանսայա գարշը քէնտի գուվվէթլէրինէ կիւվէնմէքտէ օլարագ, տիկէր պիր տէվլէթին տէ գարա օրտուսունա միւհթաճ տէյիլլէր տիր·

2. Պիր Ռուսիա մուհարէպէսինտէ Ֆրանսանըն տախի եա Ռուսիա իլէ միւթթէֆիգ եախօտ քէնտի պաշընա հարպա կիրիշճէյի իհթիմալէն կէօրիւնմէքտէ վէ տէնիզ ճիհէթինտէն խէվֆ օլունմագտա տըր·

Ֆիլվագը Ալէմանիանըն, Աւստրիանըն վէ Իթալիանըն պիրլէշմիշ տէնիզ գուվվէթլէրի, Ռուսիանըն գուվվէի պահրիյէսինտէն օլ գատար իւսթիւն պիր հալտէ պուլունմագտա տըր քի, իչ եալընըզ Ռուսիայա գալըրսա, Գըրըմ մուհարէպէսինտէ օլտուղը կիպի, Ռուսիա հարպ սէֆինէլէրինին, պինէֆս քէնտիլէրինի գուրթարմագ իչիւն սըղընապիլէճէք պիր մահէլլ արամագտան պաշգա պիր մէմուրիյէթլէրի գալմամըշ օլուր·

Ֆագաթ Ֆրանսանըն հարպ սէֆինէլէրի Ռուս սէֆինէլէրի իլէ պիրլէշիւվէրիրլէրսէ, եախօտ այնը վագըթտա հէմ Ֆրանսա տօնանմասը վէ հէմ տէ Ռուսիա տօնանմասը երինէ պիրիպիրլէրինէ եարտըմ նէվինտէն օլարագ այրը այրը հարէքէթ իթտիքլէրինտէ, իշին հալի պաշգալաշըր·

Էօյլէ պիր սըրատա, էն պէօյիւք պիր թէհլիքէ, Իթալիա սէվահիլինտէ տիր·

Պալթըգ ճիհէթինտէ տախի Ալէմանիայա, վէ Պահրը Սէֆիտտէ (Ագ տէնիզտէ) տէ Աւստրիայա պիրէր վուրկուն վուրուլապիլիր·

Ֆագաթ Ինկիլթէրա տօնանմասը, Ալէմանիա, Աւստրիա, վէ Իթալիա տօնանմասը իլէ պիրլէշտիյինտէ, օլ վագըթ պու հէյէթի իթթիֆագիյէ գարա ճիհէթինտէն վուգու պուլաճագ հէր նէվի հիւճումլարը տէֆ իթմէք իգթիտարընա մալիք պուլունտուղը կիպի, տէնիզ ճիհէթինտէն ղուհուրա կէլէպիլէճէք հիւճումլարը տախի հիւքմսիզ պիր հալտէ պըրագըր·

Հաճէթ եօգ տըր տէմէյէ քի, եալընըզ Ռուսիայա գարշը տա հարպ օլունտուղընտա, Ինկիլիզ տօնանմասընըն կէօրէճէք էօյլէ իշլէրի վար տըր քի, պունլարըն, գարա մուհարէպէլէրի իւզէրինէ տէ բէք պէօյիւք թէէսիրլէրի օլաճաղը, էլպէթթէ աշգեարըն մալիւմի օլան պիր մատտէ տիր·

Խուլասայը քէլամ, Ալէմանիա, Աւստրիա, վէ Իթալիա տէվլէթլէրի պէյնինտէ մէվճուտ պուլունան հէյէթի իթթիֆագիյէ պագը գալտըգճա, վէ Աւստրիա տէվլէթինին պաշգա պիր թարաֆտան [illegible] եախօտ կէմիշքիլի կէօրիւլմէտիքճէ, էկէր Ռուսիա իլէ Աւստրիա պէյնինտէ պիր հարպ գօփարաճագ կէլէճէք իսէ, Ինկիլթէրանըն տախի խըվահ ըէսմի օլսուն, խըվահ ղայրը ըէսմի օլսուն, խըվահ կիզլի օլսուն, վէ խըվահ իսէ տէ հիչ սէօյլէ օլմազ օլմասըն, Ինկիլթէրա իթթիֆագընա պիր տէօրտիւնճի սըֆաթը իլէ տախիլ օլաճաղը շիւպհէսիզ տիր· Ինկիլթէրանըն իթթիֆագըն ալէնէն իլանընա տա հիչ պիր լիւզում մէթլագ եօգ տըր·

Աշիքեար օլան տիկէր պիր մատտէ տահա վար իսէ, օ տախի չու տըր քի, էօյլէ պիր հարպ զուհուրընտա, Ռուսիանըն հալի, Գըրըմ մուհարէպէսինտէ կէօրիւլէն հալտէն տէ ֆէնա օլաճագ տըր·

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը կազէթասընտա աթիտէքի ֆըգրալար օգունմուշ տըր·

ԳԱԼԱՅ ՎԷ ՊԱԳԸՐ

Կէչէն սէպտէմպրտէն պէրու էվվէլա Ինկիլթէրատա վէ մուախխարէն Ֆրանսատա գալայ վէ պագըր ֆիյաթլարընտա վուգուա կէլէն փիյըլի թէրագգըը՝ մէստէն թիճարէթինին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմիշ օլտուղընտան, պու պապտա պագը մալիւմաթ իթաասընըն՝ օգույուճուլարըմըզճա ֆայիտէտէն խալի օլմայաճաղը չիւպհէտէն վարէսթէ տիր·

1873տէ գալայ ֆիյաթը՝ պիրինճի ալֆա օլարագ թէնէզզիւլ իտէր, թարիֆէ մէզգիւրտէ մաատէնը մէզգիւրէ 1,015 լիպրէլիք թօնէլաթօսը Լօնտրատա 120 Ինկ. լիրասը գըյմէթինտէ իքէն, Վիէննա բիյասասընտա ֆիյաթճա պիւյիւք թէնէզզիւլ վուգուա կէլմիշ, վէ Աւստրիա մաատէնլէրինտէն չըգարըլան ճէվհէրին նէթայիճը հասէնէ կէօսթէրմէսի միւնասէպէթիյլէ իչպու ֆիյաթ 53 Ինկ. լիրասընտա գարարլաշմըշ տըր·

Աւստրիա մաատէնլէրինտէն սէնէվի 10,000 թօնէլաթօ ճէվհէր իխրաճ օլունտուղը հալտէ, իխրաճաթը մէզգիւրէ՝ մէտիւրիճէն թէնագուս իտէրէք 1886տա 7506 թօնէլաթօյա գատար թէնէզզիւլ իթմիշ, էյլէմը ախըրտէ մաատէնը մէզգիւրըն գըյմէթի արթմըշ, վէ թօնէլաթօսը 110 Ինկիլիզ լիրասընա գատար թէրագգը իթմիշ հալտէ, պիր ազ սօնրա 80 վէ 100 Ինկիլիզ լիրասընա ինմիշ տիր·

1887 սէնէսի իպթիտալարընտա գալայըն ֆիյաթը 100 Ինկիլիզ լիրասը իսէ իտէ, ֆիյաթընը եիւքսէլթմէք իւզրէ թէպէրիւտէ Ֆրանսատա պիր սէնտիգա թէշէքքիւլ իթմիշ տիր· Իպթիտալարտա պու սէնտիգանըն մուամէլաթը՝ մուվաֆֆագիյէթտէն արթըգ չիւպհէ իտիլմէյէճէք գատար ֆիյաթըն թէնէզզիւլիւնի մէնէ սալիհ թէտաբիրի իթթիխազընտա միւնհասըր գալըբ, ֆիյաթ՝ հաթթա իպթիտասընտա 117 Ինկ. լիրասընա գատար թէրագգը իթմիշ, վէ պունտան սօնրա պիր ազ թէնէզզիւլ իթմիշ իսէ տէ, մուախխարան 118 Ինկիլիզ լիրասընա գատար չըգմըշ, Նօյէմպրըն 15ինէ տօղրու 132 Ինկ. լիրասը րաատէսինտէ գալմըշ տըր· Ֆիյաթճա կէօրիւլէն պու թէրագգինին՝ սարֆիյաթըն արթմասընտան իլէրու կէլտիյի չիւպհէտէն վարէսթէ օլուպ, չիւնքի արթըգ միւնտէրիճ նիզամաթըմըզ խիլաֆընա իլէ գալայըն սարֆ օլունաճաղը վէհիլէ, կէրէք Եվրոբատա վէ կէրէք Ամէրիգատա սարֆիյաթ՝ պիր սէնէ զարֆընտա իխրաճ օլունան ճէվհէրի իլէ պէրապէր էվվէլճէ մէվճուտ օլան ճէվհէրի տախի սարֆ իտէճէք տէրէճէտէ արթմըշ տըր·

Սէնէ	Հասըլը Թօնէլաթօ	Սարֆիյէ Թօնէլաթօ
1877-1881	185,607	188,144
1882-1886	216,464	223,025
	402,071	411,169
Սարֆիյաթ ֆազլասը		9,098

1886 սէնէսի յանվարըն իպթիտասընտա մաատէնը մէզգիւրտէն էլտէ մէվճուտ օլան միգտար՝ 13,430 թօնէլաթօ իքէն, պու սէնէ յանվար իպթիտասընտա, մէվճուտ 11,679 թօնէլաթօյա ինմիշ, վէ մաատէնը մէզգիւր ինթիխաբը՝ 1885 սէնէսի նօյէմ. իպթիտասընտա 15,025 վէ 1886 սէնէսի նօյէմպրինտէ 11,606 թօնէլաթօ իքէն, պու սէնէնին նօյէմ.

---

(96)

ՄԷՃՆՈՒՆԷԼԷՐ ԹԱՊԻՊԻ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Մէկէր պու «չէք» գալպ իմիշ, վէ եախօտ թաանի իտիլմիշ պիր «չէք» իմիշ . . . իմզանըն քէնտի իմզասը օլտուղընը Ֆրէտէրիք Թանըրտը. լաքին գալպազանըն պիրիսի բագգամլարընը թէգլիտ իթմիշ իմիշ:

Բավլա եավաշ սէսլէ իլէ.—Պու գալպազանըն քիմ օլտուղը անլաշըլտըղը հալտէ, Ֆրէտէրիքին ասըլ գաթիլինի տէ էլէ կէչիրմիշ օլուրըզ·

Ժագ.—Շու սախթէքեարլըգտան տօլայը գըյմաթսըզլըգ հիտէթլէնէրէք պիչարէ Ֆրէտէրիք միւտտաիի ումումիյէ մալիւմաթ վէրմէք իւզրէ Նիսէ աղիմէթինի պիլէ թէէխիր իթմիշ գալըրտը·

Բավլա.—Տիմէք օլուր քի, օ գալպազան հէր քիմ իսէ, մահքումիյէթինի մուճիպ օլապիլէճէք տէլիլի հէր հալտէ մէյտանտան գալտըրմագ նիյէթիյլէ գարտաշըմըզըն էվվէլ եօլա չըգըշը ճինայէթին վուգու պուլտուղը մահալլէ կէլէրէք օնա պէքլէմիշ. պու ճիհէթ ագլա եագըն տէյի՞լ մի·

Ֆապրիս.—Ագլա եագըն ամմա, իհթիմալտէն պայիտ·

Բավլա.—Իհթիմալտէն պայիտ օլան ճիհէթի հանկիսը տըր·

Ֆապրիս.—Իհթիմալտէն պայիտ օլան ճիհէթի չուտուր տըր քի, մէրգում գալպազան տուղախըը հազըրլամագ իչին Թէհլիքէնին զուհուրընտէն խապէրտար օլմուշ օլմասը լազըմ կէլիր·

Բավլա.—Ելպէթթէ քի խապէրտար ըմըշ·

Ֆապրիս.—Ե՜յ քի՞մ խապէր վէրմիշ օլապիլիր·

Բավլա.—Շիւպհէսիզ էմնիյէթ իթտիքլէրի պիր քիմսէ·

Ֆապրիս.—Վէ լաքին Մ. Պալթիւս կէօրիւշտիւկի սըրատա օրալարտա քիմսէ եօգ իմիշ·

Բավլա.—Սիզ օրատա իմիշինիզ եա՛, սիզի տէ կէօրմէմիշլէր·

Ֆապրիս ճէվապ վէրմէքսիզին պաշընը էօնիւնէ աստը, վէ օ տէրէճէ չաշըրտը քի հէման քէնտի քէնտիսինի էլէ վէրմէէ պիր րամագ գալտը իսէ տէ, Բավլա վագըթ պըրագմայըպ·

—Էվվէթ . . . էվվէթ, եէմին իտէրիմ քի գաթիլին պիր Փալը միւշթէրէքի վար տըր, վէ պու Փալը միւշթէրէք հէր քիմ իսէ էլպէթթէ քի պուլուրըմ, ճէլլատըն էօնիւնէ աթը վէրէճէյիմ·

Ժագ.—Սէնին թէլաշլը հալինտէն մուզտարըպ օլույօրըմ, գըզըմ . . . հիւքիւմէթ ումուրը պապըթճա հէր կէօնա թէտապիրին իճրասընա միւգթէտիր տիր, խաֆիյէլէր վար, ժանտարմալար վար, գօրուճըլար վար, գօրգար տիթրէր . . . սէնին մունթազըր օլտուղըն նէթիճէյէ վասըլ օլմագ իչին հէր տիւրլիւ թէտապիրի իճրա իթմիշ օլտուղը հալտէ, սէնին էլինտէ հիւքիւմէթտէն զիյատէ պիր գուտրէթ, պիր գուվվէթ վա՞ր մը տըր·

Բավլա մուխաթըպընըն թա կէօզլէրի իչինէ պագարագ.—Հիւքիւմէթ հէր չէյէ միւգթէտիր տիր, լաքին պէնտէ օլան արզու վէ մէթանէթ հիւքիւմէթտէ եօգ տըր·

Ժագ.—Սէնին մէթանէթին ղայէթ գավի օլտուղընը կէօրիւյօրըմ, անճագ չու մէթանէթ նէ չէյէ քեար իտէպիլիր· Ֆրէտէրիքին գաթիլի [illegible] իմիշ, Փալը միւշթէրէքի օլտուղը Փարզ օլընսա պիլէ, [illegible] իլէ պէրապէր թէլէֆ իթմէք իչին խամինի [illegible] տուղը մալիւմ տըր· պազը խաֆիյէլէր հէր կէօնա [illegible] լէրի հալտէ միւշթէրէքլէրինի էլէ վէրմէմէքտէ մուսիրր օլույօրլար·

Բավլա.—Տէրմէյան էյլէմէքտէ օլտուղընըզ տէլիլլէր [illegible] տէ, հէր նասըլ իսէ պանա ասլա թէէսիր իթմէյօրլար· [illegible] քէզտէ օլտուղընը հիս իտէյօրըմ·

Ժագ.—Թէսավվուր իթտիկին ինթիգամը ալմագ իչին հիչ օլմազսա քիւչիւք պիր իպթինատքեարըն օլսա իտի, պիր տէրէճէյէ գատար սէնին տէ գանաաթ հասըլ իտէր իտիմ· լաքին մաէթթէէսսիւֆ . . .

Բավլա.—Օ իպթինատքեարը պուլաճաղըմ·

Ժագ.—Նէ՞րէտէն·

Բավլա.—Վէֆաթընըն իլք կիւնիւ սէնին Ֆրէտէրիքէ թէսլիմ իթմիշ օլտուղըն օն պէշ պին ֆրանգ իլէ սըրգաթ օլունան «չէք»տէն, պու օն պէշ պին ֆրանգ իտամ օլունան չախսըն էլինէ կէչմիշ տիր· պու րաքամ նէ՞ օլսուն, եա պիրիսինէ վէրմիշ վէ եախօտ կէօնտէրմիշ օլաճագ· վէրմիշ իսէ վէրիր իքէն պիլէ չէք սէօյլէմիշ վէ եախօտ կէօնտէրմիշ իսէ պիր չէք եազմըշ օլաճագ . . . «չէք»ի մէյտանտան գալտըրմագ քիմին նէ՞ մէնֆաաթը օլապիլիր, հագիգաթը հալ պու ճիհէթտէն զահիր չըգաճագ տըր·

Ժագ.—Պիր իզ թութուպ նիհայէթինէ վասըլ օլմագ իչին հիչ օլմազսա իտամ օլունան չախսըն իսմինի պիլմէք լազըմ կէլմէ՞զ մի, մահքեմէ պու խուսուստա պօշ պօշունա խայլի եօրուլմատը՞ մը·

Բավլա.—Մահքէմէ մահքիւմըն իսմինի անլամազ, չալըշըր տա անլայամազ իսէ, պէն հէր հալտէ անլայաճաղըմ·

Ֆապրիս.—Նասը՞լ անլայաճագսընըզ, Մատմազէլ·

Բավլա.—Նասըլ անլայաճաղըմը սէօյլէյէմէմ, ֆագաթ անլայաճաղըմ, վէ պու իսմի անլատըղըմ անտէ Փալը միւշթէրէքի վէ եախօտ տահա տօղրուսու . . . ասըլ ճանի քիմ օլտուղընը անլայաճաղըմ·

Ֆապրիս թէէսսիւրտէն թըրնագլարընա գատար սօսուգ սօսուգ թէրլէմէքտէ պուլունույօր, արթըգ սուալին արգասընը քէսթի·

Շու մուհավէրէ ճէմիյէթին նէչէսինի [illegible] էյլէտիկի միւսթաղնի արզ ու պէյան տըր·

Սահիպը խանէ Մ. Ժագ Լըֆէպր չու հալի միւշահէտէ իթմէքլէ·

—Ալլահ աշգընա, Բավլա, չու քէտէրնաք խաթըրլէրի պէրթարաֆ իտէլիմ· Ինսանլար իճրայի աստալէթտէ գուսուր իթմիշլէր իսէ, աստալէթը իլահիյէյէ թէսլիմ օլալըմ· պինաէն ալէյհ չու հալը [illegible] պիր նէթիճէ վէրմէք իւզրէ ըճա իտէլիմ լէյլը փիյանօնըն պաշընա կէչիրէլիմ տէ պիրազ էյլէնտիրէլիմ կիւլսիւն.—տէտի·

(Տէվամը)

բէրի խըմիտարընտա 11,871 Թօնէլաթօյա պալիղ օլմուշ տըր․

Գալայ հագգընտա պու գատար մալիւմաթ քեաֆի օլուպ, արիդգ պագըրա Նագլը քէլամ խտէլիմ․ Պու մատէն ֆիյաթընտա թախմինէն իքի պուան պէրու միւթատըն խարիճինտէ օլարագ օտուզգեա պիր թէրագգը միւշահէտէ օլունըյօր․ Սաիր մատէնլէր կիպի պու մատէն տախի Լօնտրա բիյացասընտա (պիրազ վագըթ-ան պէրու Նավլ ֆիյաթընտա վուգուա կէլէն քիւլլի թէրագգըյա վէ աչաղըտա խիյաս խտէճէկիմիզ էսպապը սաիրէյէ մէպնի) մատէն ֆիյաթը թէրագգըյաթընտան հիսսէտար օլմագտա տըր․

Պու քէյֆիյէթ Լօնտրատա ճայընըզ մէատին Թիւճճարըրն տէյիլ, խլա էլինտէ մալ մէվճուտ օլանլարըն տախի Նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթմիքլինտէն, մատէն չիրքէթլէրինին հիսսէ սէնէտաթը խւզէրինէ տախի մուամէլէ օլընըյօր․ Պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ Աւստրալիատա, Հինտիսթանտա, Շիմալի Ամէրիգանըն զարպ ճիհէթինտէ, հաթթա Բէչիլի քէօրֆէզինտէ ինչա օլընմագտա պուլընան տէմիր ճօլլարը էտէվաթ վէ ալաթը ինչաիյէսինին Նագլի իչիւն պազմէթէն պիր խայլի սէֆաինէ լիւզում կէօրիւլմէսինէ մէպնի, սէֆաինին Նէտրէթինտէն տօլայը Նավլ թէզայիւտ վէ պագըր ֆիյաթը թէրագգը իթմիշ օլտըղընտան, պատէմա մուամէլաթ վուգուա կէլիպ կէլմէյէճէկինի քեստիրմէք իչիւն ինթիզար իթմէք լազըմ տըր․ Ֆագաթ թէրագգը տէվամ խտէրէք գէկա․ Չունքէ Լօնտրատա մըգտարը քիւլլի Չիլի պագըրը ֆիրուխթ օլունմըշ օլմասընա Նազարէն, մուամէլաթը Թիւճճարիյէնին րէվաճը օլըրղընա չիւպհէ խտիլէմէզ․ Դէկտ. Չունքէ «բէչլին ագչէ» իլէ պագըրըն Թօնէլաթօսը 67 Ինկ. լիրասը 5 չիլինէ ֆիրուխթ խտիլմիշ օլտըղընա կէօրէ, ֆիյաթճա պու քիւլլի թէրագգըրն՝ պիր գումէթլի Ֆրանսըզ սինտիգասընըն մէվճուտ պագըրը քեամիլէն միւպայաա իթմէքտէ օլմասընտան իլէրու կէլտիկի, վէ մէզքիւր սինտիգանըն պիր աղ վագըթ տաչա միւպայաաթա տէվամ խտէճէկի բիվայէթ օլունըյօր․ 1886տա էլտէ մէվճուտ օլան պագըր՝ 62,780 Թօնէլաթօ իքէն, պիր գաչ կիւն էվվէլ Ինկիլթէրա վէ Ֆըրանսատա մէվճուտ պագըր անճագ 25,121 Թօնէլաթօտան իպարէթ խտի․

∴

ՍԱԳԱԹ (1) ԹԻՃԱՐԷԹԻ

Եսկի զէմանլարտան պէրու սըղըր վէ գօյուն վէ սաիրէ միւխիլլու պօզագլանան հայվանաթըն իչքէնպէ վէ պաղըրսագլարը ֆախտէաէն արի օլտըգլարը զաննը իլէ աթըլմագտա, վէ էչհիւմէ Էրզրում վէ Տիյարպէքիր կիպի քիւլլիյէթլէ գօյուն պօզագլանան Անատօլու վիլայաթը Շահանէսինին պաղըրլարընտա պու իսրաֆ քէսրէթլէ վուգուա կէլմէքտէ, վէ վագտա պու սագաթլարըն պիր մըգտարը սարֆիյաթը մահալլիյէ իչիւն խութիմալ օլունմագտա խտի խսէ տէ, գըսմը ազէմի մահվ օլմագտա խտի․

Զէմանը գատիմտէ պուլունտըղը տէրէճէտէն բէք ֆարգլը պիր սուրէթտէ Թէպէտտիւլ իթմէմիշ օլան պու հալ կէչէն սէնէլէրէ գատար տէվամ իթտիկի հալտէ, ֆախտէսիզ պիր սուրէթտէ մահվ խտիլմէքտէ պուլունան իչպու սագաթլար իչիւն ճալիպը մէնֆաաթ պիր մահալը սարֆ պուլունամայէճէկի ինթիխալինի չիմտիյէ գատար հիչ պիր քիմսէ տէրխաթըր իթմէմիշ իքէն, էրպապը տիգգաթ վէ պասիրէթտէն պիր գաչ զաթ իչպու մէսէլէյի ճիտտէն թէտգիգ գարար վէրիպ, անատըլ Էրզրում վէ Տիյարպէքիր էհալիսինտէն պիր գաչ տէրի Թիւճճարը՝ պիր գաչ սէնէ էվվէլ Եվրօպանըն մէմալիքը միւխթէլիֆէսինտէ սէյահաթ վէ էհալիսինին Թապիաթ վէ ատէթլէրի միւխթէլիֆ օլան Ֆրանսա վէ Ալէմանիա վէ Աւսթրիա-Մաճառիսթանտա էհալինին իհթիյաճաթընը Թէտգիգ իթմէք մագսատիյլէ Եըէտիքէէրինի միւթէագգըպէն մէմալիքը մէզքիւրէյի զիյարէթ իթմիշլէր տիր․

Իչպու թէտգիգաթ խւզէրինէ Թիւճճարանը մէրգումէ՝ Աւսթրիատա Փուգարա թագըմընըն էքսէրիա զայէթ ուճուզ պիրնէվ տօմուզ սուճուղը իլէ կէչինմէքտէ օլտուղընը, վէ մէզքիւր սուճուգլարըն մէվատ ըլտուգլարը պաղըրսագլարըն էճնէպի պիլատ հայվանաթըն պաղըրսագլարընըն խութիմալ օլունմագտա իտէճէկինի միւշահէտէ իթմիշլէր, վէ պու սուճուգ ֆէնա օլմագլա պէրապէր ֆուգարա թագըմը խնտինտէ բէք մագպուլ օլտըղընտան պունտան միգտարը քիւլլի սարֆ օլունմագտա պուլընտըղընը միւշահէտէ իթմիշլէր տիր․ Իչպու սարֆիյաթը քիւլլիյէ՝ Թիւճճարը մէրգումէնին հըրս ու թամահը ճէլպ խտուպ, մէմէքէթլէրինտէ քէսիլէն հայվանաթ պաղըրսագլարընըն խիրաճընտան քիւլլի թէմէթթու հասըլէ կէլէճէկինի պիլհասապ վիլայէթլէրինէ ավտէթլէրինտէ Աւսթրիա-Մաճառիսթանա հէման քիւլլի մըգտար պաղըրսագ սէվգ ու իսալ իթմիշլէր տիր․ Մէզքիւր պաղըրսագլար՝ աղ միւտտէթ զարֆընտա բէք չօգ քեար իլէ ֆիրուխթ խտիլմիշ օլտըղընտան, պու սուրէթլէ պիտայէթլէրինտէն պէրու քիւլլի Նէվ Թէզայիւտ իթմէքտէ պուլընան պիր Թիճարէթին էսասը վազ խտիլմիշ օլտու․

Իչպու իքի վիլայէթ տախիլինտէ սէնէվի քէսիլմէքտէ պուլըրնան Թախմինէն պիր միլեօն գօյունըն պաղըրսագլարը՝ հէր սէնէ Եվրօբայա սէվգ օլունույօր․

Պիր գօյունտան հասըլ օլան պաղըրսագըն գըյմէթի՝ օրթա հիսապլա 30 բարա հիսապ խտիլէճէք օլուր խսէ, ճալընըզ պու խիւսուսէն հէր սէնէ մէզքիւր վիլայէթլէրէ 750000 տախիլ օլտըղը կէօրիւլիւր․ Էվվէլքի հալինտէ հիչ պիր ֆախտէսի կէօրիւլմէյէն մէզքիւր պաղըրսագլարըն պու սուրէթլէ ֆիրուխթընտան տօլայը Խազինէի ճէլիլէճէ հասըլ օլան մէնֆաաթ տախիլը հիսապ տէյիլ տիր․

Ինչալլահ զէվաթը սաիրէ տախի Թիւճճարանը մէրգումէնին էսէրինէ իքթիֆա խտէրլէր․

Հագիգաթէն Թիւճճարան վէ ճախութ ատամլարը՝ վագթ վագթ Եվրօբայը տօլաշըպ, հայվանաթ վէ մէատին վէ Նէպաթաթ մահսուլաթընըն Եվրօբաճա Նէ խսլատա խութիմալ օլունմագտա օլտըղընա տաիր վիւգուֆ հասըլ իթմէլէրի լազըմտըր․ Շահանէտէ մալիւմաթը լազըմէ մէվճուտ օլմամասընտան տօլայը պիւսպիւթիւն մէթրուք պիր հալտէ գալան սաիր պու միւլլի մահսուլաթը տախիլիյէ իչիւն խիյաճ օլնաճագ մահալլէր թէճհէրրի իթմէյէլէր, ֆախտէսին խալի օլմայաճաղը չիւպհէսիզ վարէսթէ տիր․

∴

ՃԱՊՕՆԻԱ ԹԻՃԱՐԷԹԻ

Ճապօնիատա պուլունան տիւվէլը մուազզամա սէֆիրլէրի իլէ հիւքիւմէթը միւչարիլէյհա խարիճիյէ Նէզարէթի վէ մէնֆաաթտար օլան հիւքիւմէթլէր պէյնինտէ ճէնի պիր Թիճարէթ աչնամէսի ագտը ըըմնընտա էքսէրիճէ միւտաքէրէթէն պէրու միւզաքէրէ ճէրէյան իթմէքտէ տիր․

Էլէճէվ Ճապօնիա հիւքիւմէթի իլէ Թիճարէթ աչնամէսի պուլունան տիւվէլը մուազզամանըն մէմալիքինը մախսուսէսի Թարաֆընտան միւզաքէրաթ էբէյիճէ իլէրուլէտիլմիշ, վէ չէրայիթը էսասիյէ հէման հէր Թարաֆտան գապուլ օլունմուշ տըր․ Իթթիֆագը էֆքեար հուսուլէ կէլէն պաշլըճա Նօգթալար պէր վէճհը աթի տիր․

1․—Թիճարէթ մագսատիյլէ հէր հանկի միլլէթտէն օլուր խսէ օլսուն հէր քէսին Ճապօնիայա կիրէպիլմէսինին ճաիզ օլմասը․

2․—Իչպու միւսաատէնին աչնամէնին իմզա օլունտըղը թարիխինտէն իթիպարէն 2 սէնէ սօնրա ճարի օլմագա պաչլամասը․

3․—Էճնէպիլէրին Ճապօնիա տախիլինտէ գավանինը մահալլիյէյէ թապի օլմասը․

4․—Աչնամէլէր իմզա օլունտըղը Թարիխտէն իթիպարէն 3 սէնէ զարֆընտա Ճապօնիա հիւքիւմէթի՝ էճնէպիլէրին պուլունտըղը մահալլէրտէ պիր Թագըմ մահքէմէլէր քիւչատըյլէ Թէաչչիւտ էյլէմէքտէ իսէ տէ, Թիճարէթէ տախիլ քիւչատէ պուլունան Եօգօհամա վէ սաիր լիմանլարտա Թիճարէթին գավանինը մահալլիյէյէ Թապի պուլընմասը․

5․—Ճապօնիա հիւքիւմէթի 15 սէնէ հիւքմի ճարի օլմագ իւզրէ Թիճարէթ աչնամէլէրի ագտընը գապուլ էյլէմէքտէ խսէ տէ, մէմալիքը սաիրէ էմթաասընըն խուլասաթ ըէսմինի տայիմա Թէզյիտ էյլէմէք հագգընը մուհաֆազա էյլէմէսի․

∴

ՌՈՒՍԻԱՆԸՆ
ՄՈՒԱՄԷԼԱԹԸ ԹԻՃԱՐԻՅԷՍԻ

1887 սէնէսի յանվարը իպթիտասընտան օգոստոս Նիհայէթինէ գատար Ռուսիա հիւքիւմէթինին իսթիհսալ իթտիկի կէօմրիւք ըէսմի՝ 19,142,450 րուպլիյէ պալիղ օլմուշ, վէ կէչէն սէնէնին միւտտէթը մէզքիւրէ հասըլաթընա Նազարէն, 710,667 րուպլի Նօգսան պուլունմուշ տըր․

Իխրաճ օլունան էշյա․

	րուպլէ
Եէյէճէք	7,735,000
Խամ էշյա	41,033,000
Հայվանաթ	47,000
Իչլէնմիշ էմթաա	11,731,000
Եէքիւն	60,546,000

Կէչէն սէնէ վուգու պուլան իխրաճաթըն եէքիւնի 66,131,000 րուպլի․

Իթխալ օլունան էշյա․

	րուպլէ
Եէյէճէք	55,346,000
Խամ էմթաա	43,375,000
Հայվանաթ	1,779,000
Իչլէնմիշ էմթաա	1,629,000
Եէքիւն	102,129,000

1886 սէնէսինին յանվարը իպթիտասընտան օգոստոս Նիհայէթինէ գատար իթխալ օլունան էմթաանըն գըյմէթի 73,486,000 րուպլիտէն իպարէթ իտի․

ՊՈՒԽԱՐ ՖԱՅԹՕՆԸ

Զըր---ը մէճմուասընտա օգունմուշ տըր․

Մէվզուը պահսըմըզ օլան պուխար ֆայթօնը՝ 3 թէքէրլէքլի պիր արապա տըր․ Իքի պէօյիւք թէքէրլէքլէրինին գուտրը (տըամէթրը) 1,20 վէ էօն թէքէրլէքինին գուտրը 0,68 մէթրօ տըր․

Ֆայթօնըն գանարէսի էօնինտէ բէթրօլ իլէ ըըըըլըը պօրուսըզ գօգմաղ վէ թիւթիւզ պիր քիւչիւք գազանը պուլունըպ, մէզքիւր գազան օլկէճինէ թէրթիպ խտիլմիշ տիր քի, կազըն եանըմասընտան հասըլ օլան հէրարէթտէն գանարէտէ պուլընան՝ սոլա սըրընիթը չէքմէք․

Գանարէնին եանի մինտէրին ալթընտա 10 էօլչէք բէթրօլ ալըր պիր խազինէ մէվճուտ օլուպ, մէզքիւր խազինէ տախի միւթէվալիէն 10 սաաթ հարէքէթ իչիւն իգթիզա իտէն բէթրօլը հավի պուլընմագտա տըր․

Պուլըըն պիր աղ կէլիլինտէ 2½ սաաթտա քեաֆի 24 էօլչէք սույը չամիլ տիկէր պիր խազինէ տահա պուլընըպ, պու սու խազինէսի իքի գըամ տըր․ Պիր գըամընտա սուգ վէ տիկէր գըամընտա ֆազլա պուխար իլէ միւթէմատի ըընմագտա պուլընան սըճագ սու մէվճուտ տըր․ Սըճագ սու՝ գազանա վէ մաքինայա սու վէրմէք իչիւն գուլլանըլտըղը կիպի, սօուգ սու տախի պիր գարիյէ վէ եա մէվկիւէ թէսատիւֆ իտիլէն հայվանաթըն եանընտան կէչէր իքէն ֆազլա պուխարըն մէզքիւր հայվանաթը իւրքիւթմէսի իչիւն ագըթմագա մախսուս տըր․

Ֆայթօնըն հարէքէթինէ գանարէնին եանընտա պուլընան պիր մանիվէլլա վասըթա օլուպ, պուլըն կէրիսինտէ 40 քիլօկրամ աղըրլըղընտա հարէքէթ մաքինասը մէվճուտ տըր․ Հարէքէթ մաքինասը՝ 6 սանթիմէթրօ գուտրընտա 10 տէվրի 2 գատ խուլթիւվանէ (տիւք բիսթօն) տիր․ Պու խուլթիւվանէ տախի՝ իլէրիքի գազանը մաքինա իլէ հալը մուվազէնէթէ կէթիրէճէք գատար պէօյիւք թէքէրլէք տընկըլինին կէրիսինէ վազ խտիլմիշ տիր․ Չիւնքի գազանտա պուլընաճագ սու իլէ պինէն ատամըն աղըրլըղը միւթէհավիլ օլտըղընտան, պունլար հէման տընկիլ հիզմէտընտա պուլընըըլար․ Եալընըզ գազան՝ պինէն ատամըն իլէրիսինտէ, վէ էտէվաթը սաիրէ՝ թօզ վէ եաղմուրտան մասունիյէթ իչիւն պիր սանտըգ տէրունինտէ մահֆուզ պուլընըրըր․

Պու սանտըղըն պալասընտա վէ պինէն ատամըն էլի ուզանաճագ գատար մէսաֆէտէ պիր գաչ մուսլուգ օլուպ, իչպու մուսլուգլար խուլթիւվանէյի պօշալթմագ վէ տօլտուրմագ, սույը վէրիլէն պուխարըն սէվիասընը մահվ իթմէք վէ հարէքէթի թահվիլ իթմէք խուսուսաթը իչիւն թէլլիմ օլունմըշլար տըր․ Սօլ էլին ուզանաճաղը մէսաֆէտէ պիր իլավէ չարգը վարտըր քի, այագ իլէ տօնտուրա խտիլէն չարգըն հարէքէթ քիֆայէսինտէ միւսթահտէլ տըր․ Եինէ սաղ էլին ուզանաճաղը մէսաֆէտէ էօն թէքէրլէքի քալտըրտըզ գամըշ պաչըլըղը իլէ պիր տէստէ մէվճուտ տըր․ Ֆայթօնըն խութիվաճէթ գալտըղը մահալլէր տէ վուգ թէքէրլէքլէրինէ օլտըղը կէօրիւլէն պիր ֆրէն տախի պուլընմագտա տըր․ [illegible]

Իլչաալը ֆայթօնա պինէն իքի քիչի օլտուղը հալտէ, պուխարըն միւճիւրասը՝ գօլլարըն ուզունլըղընտա կէլէրէք սաղտան սօլա ալընըպ, իքի քիչինին արասընտա պուլունմագտըրլար, վէ պինէն պիր քիչի օլտըղը հալտէ անըն սօլ էլի ալտընտա պուլունուր․

Բէթրօլ արապա հարէքէթ հալինտէ իքէն պինէն ատամըն գօմանտասընտա թամամ օլարագ գազանա ատար, վէ սու տախի պու վէճհ իլէ ճէրէյանը հալի օլուր, գազան Մօրս ֆայրիգասընտա գըրմըզը պագըրտան զայէթ ինճիմամը իմալ օլտուղը վէճհիլէ, գուտրը 40, եիւքսէքլիկի 37 սանթիմէթրօ տըր․

Գազանըն ալթընտա 10 սանթիմէթրօ եիւքսէքլիք վէ Թագրիպէն 30 սանթիմէթրօ կէնիշլիկինտէ վէ բըլթմա պօրուլարը հիզասընտա 18 կէօզլիւ պիր օճագ պուլընըր քի, պինէն ատամըն խարէճինէ թամի պիր գապագընըն թահրիքի իլէ օճաղըն ալէվի թէզեիտ վէ եա թէնզիլ վէ եախօտ մահվ խտիլէպիլիր․ Օճագ 15 սանիյէտէ թութուշտուրըլըպ հէմէն հարարէթի հասըլ օլըր, վէ 15 տագիգատա գազան թամամիյլէ հաըըլ խուլուպ արապա հարէքէթէ հազըր պուլունըր․

Արապանըն հիւրը հարէքէթինէ սիւրաթընտան վէ եա բիւվքնէարտան օճաղը մուհաֆազա իչիւն մէզքիւր օճաղըն հավա գարուսը՝ ճիհէթը հարէքէթին աքսի թարաֆընա թէրթիպ խտիլմիշ տիր քի, էքսէր տէֆա ճէրէյանը հավա կէօզլէրին իլէրի վէ կէրիսինէ մուզայիր օլարագ աղզ օլընապիլիր․ Պու ֆայթօնա պինէն պիր քիչի օլուր իսէ, սաաթտա 16տան 18 քիլօմէթրօյա գատար վէ իքի քիչի օլուր իսէ 14տէն 16 քիլօմէթրօյա գատար մէսաֆէ գաթ իտէպիլմէքտէ տիր․

ՁԲՕՍԱՆՔ
կամ
ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ
ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԱՌԱԿԱՑ
Հանդերձ բառական թարգմանութեամբ
եւ ձօխ բացատրութեամբ
Աշխատասիրեաց
Տ. Մ. Մխիթարեան

Իւր գնոյն աժանութեամբն ամեն քսակներու մատչելի և գրից յարմարութեամբն ամէն գրպաններու դիւրատար սոյն զբօսալի և հրահանգիչ գրքոյկի կեդրոնատեղին է Զագմաղճըլար Եօգուշ Պօղաճեան գրատունը, ի գին 50 փարա․

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Մ. Աճէմեան
ԼՈՅՍ ԵՒ ՍՏՈՒԵՐՔ
Քերթուածք

Ժողով Լ Ա[illegible] քերթուածոց հեղինակն, Վ. Հ--ին երգիչը Մկրտիչ էֆէնտի Աճէմեան յօրինած է այլ և այլ բանաստեղծութիւններ աշխարհիկ լեզուաւ և գողտրիկ ոճով որ կը կազմեն փոքր հատոր մի Լոյս և Ստուերք վերնագրով․

Սոյն գրքոյկը որ ի լոյս տրուած է Պալտասարեան տպարանէն գեղեցիկ տպագրութեամբ և ազնիւ թղթի վրայ, կը ծախուի ի գին 5 ղրուշ․

ՄԻԹԻԼԷՖԷՐՐԻԳԱ

Ալիրէն Զինտէ տէչիէթլի սու թաշգընլարը վուգու պուլարագ, 12,000 միւրէպպա քիլօմէթրօ արազիյի սու պասըրը վէ պինլէրճէ Նուֆուսըն մազլումէն թէլէֆ օլտըղը՝ Լօնտրա կազէթալարընտա օգունմուշ տըր․

——

Ինկիլթէրանըն Կալ էյալէթինտէ պու քէրրէ պալթուն մատէնլէրի քէշֆ խտիլմիշ տիր․

Բիվայէթէ կէօրէ, պու մատէնլէրտէ 60 գատէմ էնինտէ պիր տամար քէշֆ խտիլմիշ իմիշ․

——

Սէամպօլտա Ֆաթիհտէ Գանունի Սուլթան Սիւլէյման խմարէթինտէ էվվէլքի կիւն պէրմիւթատ զէրտէ բիլավ բիշիրիլիպ սօֆթալարա թէվզի օլընըր իքէն, սօֆթալարտան պազըլարը՝ տատէթլէրի օլան տիկէր պազը սօֆթալար իլէ գավկա չըգարըպ, իշ միւտարէպէյի ճիթաճ իթմիշ օլմագլա, տէրհալ բօլիսլէր էնթիչէրէք մէնը միւտարէպէյէ մուվաֆֆագ օլմուշլար, վէ միւնազաայա սէպէպիյէթ վէրէնլէրտէն պիր գաչը գարագօլխանէյէ կէօթիւրմիւշլէր տիր․

——

Բարս Հագրէթլէրինին Ծոբէլեանը միւնասէպէթիյլէ Աւսթրիա ամբէրաթօրը Թարաֆընտան Թէպրիքնամէ վէ հէտիյէլէրի համիլէն Բօմայա կիթմիշ օլան բրէնս Լիխթէնչթէյն իլէ Աւսթրիա—Մաճառիսթան սէֆիրի գօնթ Բաար վէ սէֆարէթ մէմուրինի՝ կէչէն հաֆթա իւչ աթէօ սալթանաթ արապալարընա բաքիպէն Վաթիքան սէրայընա ազիմէթլէ, պէօյիւք Նէրտիվէնին սահանլըղընտա Թէչրիֆաթճը ուսուսը Նազըրը Մօնսէնեօր Սինխօթի թարաֆընտան գաշըլ օլընարագ պէօյիւք միւսաֆիր սալօնընա կէօթիւրիւլմիշլէր տիր․ Օրատա բրէնս Լիխթէնչթէյն՝ Աւսթրիա խանէտանը իմբէրաթօրիսինին հէտիյէլէրինի վէ իմբէրաթօր իլէ իմբէրաթօրիչա վէ Հապսպուրկ խանէտանընըն պիւթիւն ազալարընըն Թէպրիքնամէլէրինի Բաբայա թէգտիմ իթմիշ տիր․ Բաբա հազրէթլէրի՝ Թէչէքքիւրաթը ալիմէ պէյանընտան սօնրա, խանէտանը իմբէրաթօրի իլէ Աւսթրիանըն բիֆահ ու սաատէթի իչիւն իճրայի Թէմէննիյաթ էյլէմիշ տիր․

——

Կիրիտ էհալիսինտէն օլուպ մահպուսէն Բոտօս հապսխանէսինտէ պուլընան Իքի Իսլամ վէ պիր Բում՝ պու քէրրէ մահգարըւ աֆվը հազրէթը Բատիշահի օլարագ, Թախլիյէ սէպիլլէրի իչիւն Ճէզաիր-Պահրը-Սէֆիտ վիլայէթինէ էմիր վէրիլմիշ տիր․

——

Բումանիա հիւքիւմէթինին՝ Գրուբ ֆաբրիգասընտա սիբարիշ իթմիշ օլտըղը թօբլար՝ 14 վակօնա եիւքլէտիլմիշ օլտըղլարը հալտէ պու քէրրէ Պէրլինտէն Պուգրէշէ կէօնտէրիլմիշ տիր․

——

Լա Ֆրանս Նամ Բարիզ կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Ֆրանսա Մէճլիսը մէպուսանընտա Գօրսիգա ատասը մէպուսը պուլընան Մ. Սուլիոնի՝ ժէնէրալ Պուլանժէյէ պիր մէքթուպ եազարագ, քէնտիսինին (Պուլանժէնին) մէճլիսը մէպուսանա ինթիխապ խտիլմէսի իչիւն քէնտինին իսթիֆա խտէճէյինի պէյան իթմիշ օլմաղլա, ժէնէրալ Պուլանժէ՝ ճէվապընտա, եազըն պիր զէմանտա մուհարէպէ զուհուր խտէճէյինէ պանաէթ հասըլ խտիլմիշ օլտուղընտան, օրտուտան այրըլմագ իսթէմէտիկինի վէ «Ժէնէրալ» ունվանընը «մէպուս» ունվանընա թէրճիհ էյլէտիկինի պէյան իթմիշ տիր․

——

Եվվէլքի բէնճշէնպէ կիւնի սաաթ 5 րատտէլէրինտէ Իսքիւտարտա Իճատիյէ թէբէսինտէ պիր պօյաճը տիւքքեանընտան աթէչ զուհուր խտուպ, լաքին էթրաֆտան չապուգ եէթիչիլէրէք վէ մահալլի թուլումպալարը տախի վագթընտա վիւրուտ խտէրէք, հարիգ էթրաֆա սիրայէթ իթմէքսիզին մէզքիւր տիւքքեանըն եալընըզ իւսթիւ եանտըղը հալտէ պասթըրըլմըշ տըր․

Բէշա Նէվմը մէզքիւր կէճէսի սաաթ 8—9 րատտէլէրինտէ Պէյլէրպէյինտէ Սթավրօզ մահալլէսինին իւսթ Թարաֆընտա Բասիմ աղա սօգաղընտա մա Թահրիր վէրկի մէմուրի Հըֆզը պէյին քէօշքիւ տախի տէրունինտէ քիմսէ պուլունմատըղը հալտէ մէվճուտ օլան էշեաըլա պէրապէր քեամիլէն միւհթէրիգ օլմուշ, վէ աթէշին խարիճտէն իզա օլունտըղը վէ իչինտէն պազը էշեա սըրգաթ խտիլտիկի վագը օլան Նիշանէլէրտէն անլաշըլարագ, Իսքիւտար մութասարրըֆըլըղը Թարաֆընտան Թահգիգաթ իճրա խտիլմէքտէ խսպաթը ալընմըշ տըր․

Խուլէնէէ Ֆէլէյէ Մուլէյէոէն

Այտըն վիլայէթը ճէլիլէսի տախիլինտէ Իզմիր վէ Վուրլա գազալարը պէյնինտէ Ըլըճա-Տէրէսի գարիյէսինտէ վագը օլուպ Կէլիպօլու խանէտանընտան Իպրահիմ Էնվէրի պէյ Եօհաէսինէ իհալէ օլունան պիր գըթա սիմլի գուրշուն մատէնի ֆէրմանը ալիսինին մէրպութ պիր գըթա սուրէթը մաթպուասը պի իպարէթինճա կազէթամըզա տէրճ խտիլմէք իւզրէ իրսալ պույուրուլմուչ իսէ գըլընըր․

5 քեանունը էվվէլ 303

ՖԷՐՄԱՆԸ ԱԼԻ ՍՈՒՐԷԹԻ ՏԻՐ

Այտըն վիլայէթի տախիլինտէ Իզմիր վէ Ուրլա գազալարը պէյնինտէ վագը Ըլըճա Տէրէսինտէն Գօճա Գավագ վէ Արապ Օղլու Թամի Նամլարը իլէ մաարուֆ օլան արազինին պիթթէճարրի զահիրէ չըգարըլան սիմլի գուրշուն մատէնինին 99 սէնէ միւտտէթը իլթիզամըյէ իլէ Կէլիպօլու խանէտանընտան Իպրահիմ Էնվէրի պէյէ իհալէսի հագգընտա Օրման վէ Մէատին մէճլիսինտէն գալէմէ ալընան մուգավէլէնամէ վէ չարթնամէ իլէ օլ պապտա ուսուլը Նաֆիա գօմիսյօնընտան Թանզիմ օլունան մազպաթա՝ էնճիւմէնը մախսուսը վիւքէլա ֆիխամըմըզա գըրաաթ վէ միւթալաա վէ տէրիչը Թէզաքէրէ վէ միւլահազա օլունարագ, մուհիթլինէ խհրան իղթիզասը Թէնսիպ վէ Թամիմ իլէ Թարաֆը էշրէֆը Բատիշահանէմէ արզ խտիլմիշ օլան սալիֆիւզզիքր մուգավէլէնամէնին մէվատտը միւնտէրիճէսինէ, Այտըն վիլայէթինտէ Իզմիր գազասը իլէ Ուրլա գազասը պէյնինտէ Պանտըրըը Սիւլէյման աղանըն Թահթը Թասարրուֆընտա պուլընան արազիտէ, սահիպը արազիի մուամէլէյէ ըիզասը իլէ պիթթէճարրի զահիրէ չըգարըլմըշ օլան պիր գըթա սիմլի գուրշուն մատէնինին իշպու էմրը Ալիշանըմ Թարիխինտէն իթիպարէն 99 սէնէ միւտտէթը իլթիզամըյէ վէ չէրաիթը մալիւմէ իլէ Բումէլի Պէյլէրպէյիլիկի բիւթպէլէրինտէն Օսմանի Նիշանը զիշանընըն իւչիւնճիւ բիւթպէսինի հայիզ վէ համիլ Իզմիրտէ մուգիմ էմիր իւլ ումէրա իւլ քիրամ քէպիր իւլ քիւպէրաիւլֆիխամ Եանէա Հայաթի պաչա տամէթէ մուալլէյնին Թէաննիւտ վէ քէֆալէթը միւնչարիլէյհա մէճլիսը իտարէսինին Թասդիգ իլէ Թէզէսսիւաթ տէվլէթը Ալիյէմին մուամէլէյէ Էնվէրի պէյէ ինհալէ վէ իլզամ օլունմըշ տըր, վէ խարիթաի միւխասպէսինտէ կէօսթէրիլտիկի վէճհլէ մատէնը մէզքիւրըն հաֆիր ու իմալի իչիւն 11,134 տէօնիւմ աթիգ արազի թախսիս օլունմագլա, իչպու արազինին հուտուտը չըմալէն՝ Ինճիրլիք Թէբէսի իլէ Ճէհէննէմ Տէրէսի սուլընըն Ինճէ սույը իլէ պիրլէշտիկի մահալտէն պիլմիւրուր Թիմուր Գայա Թէբէսի պէյնինտէ վագը խաթթը միւնքէսիր, վէ զարպէն մէզքիւր Թէբէ իլէ Չօրչօր տաղը Թէբէսինտէն պիլմիւրուր Թէքքէ Տաղը Թէբէսի պէյնինտէ վագը խաթթը միւնքէսիր, վէ ճէնուպէն՝ մէզքիւր Թէբէ իլէ Պէչ Բունար վէ Տաղճը Պէյլէն Թէբէլէրինտէն պիլմիւրուր Գըզըլ Ահմէտ Թէբէսի պէյնինտէ վագը խաթթը միւնքէսիր, վէ չարգէն՝ մէզքիւր Թէբէ իլէ Ինճիրլիք Թէբէսի պէյնինտէ վագը խաթթը միւսթագիմ իլէ մահտուտ տըր․ Վէ իչպու հուտուտ իլէ Թահտիտ օլունան արազի տախիլինտէ մէզքիւր սիմլի գուրշուն մատէնինտէն մաատա զուհուր իտէճէք օլան սաիր էճնաս մատէնլէրին իմթիյազը տախի Նիզամնամէսինին 35նճի մատտէսի հիւքմիւնճէ Թաթպիգէն մուամէլէյի միւգթազիյէ իճրա գըլընաճագ տըր․ Վէ իչպու մատէն իչիւն պէհէմէհալ մուհարրէր Թախսիս օլունան 11,134 տէօնիւմ աթիգ արազինին պէհէր տէօնիւմիւ իչիւն Նէֆ քարատան սահիպը իմթիյազ Թարաֆընտան ճանիպը միրիյէ Օսմանլը ալթունը 100 ղրուշա օլմագ սէնէվի 1391 ղրշ. 30 բարա բէսմը մու-

(1) Քէսիլէն գօյուն վէ սաիրէնին, իչքէնպէ, ճիյէր, պաղ վէ սաիրէսինէ «սագաթ» տէնիլիր․

գարրէր իթա գըլընաճագ տը՝, վէ մատէնը մէգիւրը հուտուը իմթիյազիյէսի տախիլինտէ պուլընան արագի եաընը մէգիւրը մատէնին իշլէտիլմէսի իշիւն իթիպարի օլարագ թախսիս օլունտրընտան, Մէատին նիզամնամէսինին 60ընճը մատէսի հիւքմինճէ, սահիպը իմթիյազ թարաքընտան իշլու արապիտ մաղարա վէ գուլու հաքիր օլընան վէ մատէնը մէգիւր իշիւն սաիր սուրմիլի գուլլանըլան մահալլէրին սահաը իրգա վէ իսքեսթի օլունաճաղը միսիլիւ, պէրմինվալը մուհարրէր հաքիր օլընան վէ պիլիճապ գուլլանըլան մահալտէն մատատ եէրլէր հէյէթը գատոմէ իլէ գալըպ, սահիպը իմթիյազը օ մագուէ մահալլէրէ միւտահէլէյէ գաթան հագգը օլամսյաճագ տը՝, վէ մատէնը մէգիւրտէն իսրաճ օլընաճագ սիսի գուրշունտան եիւզտէ պէշ բուսումը նէսպիյէնին ճանիպը միրիյէ իթասը մուգարրէր օլմասը իլէ, բուսումը մէգիւրէ Օրման վէ Մէատին մէճլիսինին բէյ վէ Ֆէնիսիլի իւզէրինէ այնէն վէ եահատ բայիճը վագթա կէօրէ Օսմանը ալթունը 100 ղրշ·ա օլարագ պէտէլէն սահիպը իմթիյազ թարաքընտան թէէտիյէ օլունաճագ վէ այնէն իթասը թագտիրինտէ մէսարիքը նագիյէսի սահիպը իմթիյազա ահտ օլմագ իւզրէ, իպզիր իսկէլէսինտէ մահալլի հիւքմէթի թարաքընտան թային օլունաճագ մէմուրա թէպիմ գըլընաճագ տը՝· վէ իշլու էմրը Ալիշանըմ թարիխինտէն իթիպարէն, մատէնը մէգիւրը պիր սէնէյէ գատար քիւշատ վէ իմանինէ սահիպը իմթիյազ մէճմուր օլուսլ, պու միւատէթ զարքընտա քիւշատ օլունմատը՝ վէ եահատ լայզը իլէ իմանաթա միւպաշէրէթ իսիմէտիկի, վէ պու տա Օրման վէ Մէատին մէճլիսինին գասուլ վէ թատիգ իսէճկի էսպապը միւճալիրէ թահթրընտա օլուլունմատը՝ հալատ, մէգիւր մատէնին իմթիյազը ֆէսխ վէ իպտա օլունաճագ տը՝· վէ մատէնը մէգիւրը թահսիզը բուսումթը՝ Մէատին խարէսինէ այտտ օլուզընտան, պալէատէ մուհարրէր ըսմը մուգարրէրի Օսմանը ալթունը 100 ղրշ·ա օլարագ պէհէր սէնէ մարտ իմթիտասընտա Օրման վէ Մէատին խարէսի վէգնէսինէ իթա վէ թէպիմ գըլընաճագը միսիլիւ, պէտէլէն իմթիյֆա օլունաճագ բուսումը նէսպիյէ տախի Օսմանը ալթունը 100 ղրշ·ա օլարագ խարէի մէգիւրէ վէգնէսինէ իթա վէ մարտ իմթիտասընտա Օրման վէ Մէատին խարէսի վէգնէսինէ իթա վէ թէպիմ գըլընաճագը միսիլիւ, պէտէլէն իմթիյֆա օլունաճագ բուսումը նէսպիյէ տախի հասրլաթը մատէնիյէ, եանի ճէվէրէրին նագլ վէ իմրար վէ եա ֆիրուսթի օլունտրը անտէ իթա վէ թէէտիյէ օլունմատը՝ հալատ էյյամը միթէէխիրէ իշլուն 100ատ 12 հիսսաը իլէ խյաալ իսէն ֆայրզընը տախի սահիպը իմթիյազ այրըճա իթա վէ թէէտիյէսինէ մէճալուր օլաճագ տը՝· վէ վիքր օլունան մատէնին իմայը զըմընտան իմթիյազը հավի թատիր գըլընան իշլու էմրի Ալիշանըմըն իթասընտա պիր տէֆա օլարագ ֆէրման խարճը օլմագ իւզրէ սահիպը իմթիյազ թարաքընտան Օրման վէ Մէատին խարէսի վէգնէսինէ 200 ատտ Օսմանը ալթունը իթա գըլընաճագ տը՝· վէ իմայիթանա միթէֆէրրի քեսքֆէյի խուսուսաթտա Մէատին նիզամնամէսինին ահքեամը միւնտէրիճէսինէ թէպպիյէթ վէ թաթպիգը հարեքէթ էյլէյէճէկին մինիլը, իշլու էմրը Ալիշանըմին գէյլի օլարագ թէէտի օլունան չարթնամէյէ տախի թէէտիմը իլէ միւթատաթ վէ մուտափագաթ էյլէյէճէկինի թէէսսիւտ խէր վէ սահիպը իմթիյազ բաթէնթա նիզամնամէսի մուճիպինճէ գանը պընքի վէ ատրէճէտէ պուլունուր խէ օ սընքրա ահտ օլան բաթէնթա բէսմինի իթասյա մէճալուր տը՝ էյտ մուհարրէր օլարընտան, սալիֆիլզիքը սիսի գուրշուն մատէնինին չէրիմթը մուգարրէրէ վէ 99 սէնէ միւատէթը իմթիյազիյէ իլէ միը մուտիլէյէ էօհտէսինէ իհտէսինէ իրատէ Սէնիյէ Միւիւքեանէմ միթէալիգ վէ չէրէ ֆստուսուր օլմը՝ օլմաղը, հիւքմը ալիսի պալատ սէյտն օլընան մուգամէլէնամէ վէ իշլու էմրը Ալիշանըմա զէյլ օլարագ իթա գըլընան չարթնամէ ահքեամընին թէէմմիի իճրասընա մուալլագ օլմագ իւզրէ Տիվանը Հիւմայունմատան իշլու էմրը ճէվիլ իւլ գաաէրիմ խատար վէ իթա օլընը՝· Թահրիրէն ֆիլ եէվմ իւլ աչիր սին չէհրի ռէճէպ իւլ ֆէյրա լի սէնէ սէլան վէ սէլամէ մատթէն վէ էլֆ·

Ֆի 10 ռէճէպ սէնէ 303
վէ ֆի 3 մարտ սէնէ 302

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 25 դեկտմ.

Ինգլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-13/16
Օսմ. էսհամը աչչլարը	13-3/4
» » գարանտը	13-3/4
» » Սէրի Ա	22-1/2
» » » Պ	14-1/4
» » » Ս	13-5/8
Օթման 1871	71-3/4
Օսմանը Պանգասը	10-1/4
Ռուսիա իսթիգրազը	93-1/8
Մը ղրը տուլ. մութթահրատ	73-1/2
» իմթիյազը	98-3/8
Տաղրա Սանկտ Մըսրը	70-
Ռոյալ իսթիգրազը	91-
Մանհատ. էսհամը 1877	-
Գասպիս Բարիզ 3 այ վատէ	25-35

Բարիզ 25 դեկտմ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	81-25
» » 4½ %	107-15
Եէնի Օսմ. էսհամը աչչլարը	14-02½
» » գարանտը	14-

Մէ-ղոհաղրթ

Սէրի Պ.	-
» Ս.	13-90
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	35-25
Օսմանը Ըվժիսի էհամը	-
» Պանգասը	5 3-75
Գրէսի Լիոնէ	575-
Դրէսի Ֆոնսիէ	1410-
Լիոն ագսիոնը	1240-
Սիւվէյիշ ագսիոնը	2076-25
Ռուսիա 5 % 1877	101-1/8
Իթալիա էսհամը	96-22½
Մրսրը ֆոնտ. մութթահրատ	375-75
Եունան 5 % 1879	364-37½
Գասպիս 3 այ վատէ	25-35

Վիէննա 23 դեկտմ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիս	126-85
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	17-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գար.	15-14
» » » էն եիւքսէք	15-15
» » » էն աշաղը	15-14
Պու սապահ աչչըլարը	15-12
Իսթիգրազը տահիլի տիւն գար.	34-25
» » » էն եիւքսէք	35-35
» » » էն աշաղը	35-34
» » » աչչըլարը	34-22
Մրսրը մութթահրատ գար.	-
Պու սապահ աչչըլարը	-
Սէրի Ա.	23-
» Պ.	14-10
» Գ.	15-12
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	36-
Ագչէ փարչի	8-
Ռէյսոր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	17-1/2

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	ք.ք. 6-34
Սթամպօլ պանգասը	6-28
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-09
Թրամվայ	3-60

ԱԳՉԵԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղրշ Բր.	
Գէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		115-05
Մէճիտիյէ »		102-
Պէշլիք »		106-
Ալթընըզ »		104-25
Ինգիլիզ լիրասը		110-37
Ֆրանսըզ ալթունը		88-02
Բոլ		20-30
Գրէսիից ալթունը		51-
Գարպսօն գայմէսի		10-38

ԹԱՍՖԻՑԼԻ ՐԵԱՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ		
50) » »		15-30
100) » »		
500) » »		
1000) » »		15-20
10000) »		

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

ճանիպը ալիսկոտէն

Թէլեթին իմալինէ մախսուս եաղ
քիլօ 25,000
պէհէր քիլօսը 10 ղրշ·
Սարը մուչամմա եաղմուրլըգ
ատէտ 1000
պէհէրի 44 ղրուշ·
Պալըգ եաղը
քիլօ 1000
պէհէր քիլօսը 3 ղրշ· 7 բրլ·

Նիզամիյէ էլլիսսէ անպարը իլէ Պէյգօղ տապպաղիսանէսի իչիւն միւպայաա օլունաճագ պէրվէճէը պալէա իւ գալէմ էչեա ֆիրմանը մուսաղդամէէրի իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, քեանունը էվվէլը ըսմինին ծն տէօրսունճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ, դարարը դաթիսի վէրիլէճէկկինտէն, իմայա վէ ծն պէշինճի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնդիլինէ թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքերի Լէվազիմանը Ուսմիմիյէ տարբէսինէ կէլէճէյի իլան օլունուր·

9 քեանունը էվվել 303

3—3

Գալաթատա Թօբխանէ ճատտէսինտէ 341 նումէրօլը տիւքքեանտա մուգիմ աչէը Վասիլ վէլէտը Բավլինին իքիտարնա հիւքմ՝ օլընարագ, խուսուսաթը իքիլասկէսինին բուլթ ու թէավիրէսի զրմինտա մահբէմէ միւտավիմէրինտէն Պոտոս էֆէնտի իլէ ասկապը մանթուպ վէքիլի Օննիկ Տավուտեան էֆէնտի ասալէթէն սինտիք թալին գըլընմէշ օլարգլարընտան, մուֆլիսը մէրգում զիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլարրն գանունամէի Թիճարէթին 199 վէ 200ինճի մատտէլէրի մուճիպինճէ թահգիգը տուլուն զրմինտա իչիւն 1303 սէնէսի քեանունը էվվէլին 10ընճը բէնճշէնպիհ կիւնինտէն իթիպարէն 20 կիւն զարֆրնտա սէնէտաթընը սինտիքէրէ թէսլիմ իտէրէք, միւտաթթր մէգիւրէ ինգրզասընտան սոնրա 3 կիւն զարֆրնտա ժիւժ գամսէր էֆէնտի հուզուրընտա ալաճագլարընը իսպաթ վէ սէֆթէրը մասասուրնա դայտ իթիտրմէյէրի իչիւնիրինճի մահքէմէի Թիճարէթէ կէլմէյէրի վէ միւտտէթը մէզպուրէ զարֆրնտա իսպաթը վիճուտ իտէմէյէն ալաճաղլար հագգրնտա մուամէէի զանունիյէնին կիֆա գըլընաճաղը իմթիարը յա իսանը քէֆիլիյէթէ իպթիտար օլունուր·

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԻ

1887 Ռումի Նոյեմբեր 12էն իթիպարէն

ԱԶԻՄԷԹ

ԹՐԷՆ ՆՕՄ·	2	4	6				
ՍԹԱՍԻՕՆ	Եչեա վէ Յօլճու	Եչեա վէ Յօլճու	Եօլճու				
ՔԼՕԲՐԻՍԷՆ	3 50	7 50	10 55				
Հայտար փաշատան	4 25	8 30	11 30				
Գըզըլ Թօփրաք մի.վ.	4 33	8 38	11 37				2 628
ագր.	4 35	8 40	11 39				
Ֆէն. քեօշկի մի.վ.	4 38	8 43	11 42				3 210
ագր.	4 40	8 45	11 44				
Կէօզ Թէբէ մի.վ.	4 45	8 50	11 49				5 15
ագր.	4 47	8 52	11 51				
Եէրէն Քէօյ մի.վ.	4 50	8 55	11 54				6 —
ագր.	4 53	8 57	11 56				
Պօսթանճը մի.վ.	5 01	9 05	12 03				9 —
ագր.	5 04	9 07	12 07				
Մալթէբէ մի.վ.	5 16	9 19	12 19				14 —
ագր.	5 20	9 21	12 21				
Գարթալ մի.վ.	5 36	9 37	12 36				20 50
ագր.	5 40	9 39	12 38				
Բէյնթիք մի.վ.	5 50	9 49	12 47				24 50
ագր.	5 57	9 56					
Թուզլա մի.վ.	6 20	10 19					34 75
ագր.	6 21	10 23					
Կէյսիրէ մի.վ.	6 45	10 46					44 25
ագր.	6 49	10 49					
Տիլ Իսկէլէսի մի.վ.	7 19	11 19					55 25
ագր.	7 21	11 21					
Թավշանճըլ մի.վ.	7 31	11 31					59 25
ագր.	7 34	11 33					
Հէրէքէ մի.վ.	7 45	11 41					63 75
ագր.	7 48	11 46					
Եարըմճա մի.վ.	8 18	12 15					73 50
ատր.	8 20	12 17					
Թիւթ. Զիգ Թաք մի.վ.	8 35	12 32					79 75
ագր.	8 37	12 34					
ԻԶՄԻՏԷՆ մի.վ.	9 01	12 58					

Գնացքի թիվը 2 նումէրօլը գիշերվան 4 » » 5 » » »